Urşi experimentali

de Bogdan Suceavă

Bunicii mele, Veronica Banu, de la care am primit acestă istorie.

Îţi aminteşti, firește, pasiunea pentru vânătoare pe care o încerca fostul preşedinte al României, în acele vremuri cînd sîngele tuturor vieţuitoarelor avea un cu totul alt preţ. Pe vremea aceea el începuse să fie îngrijorat că munţii patriei ar putea rămîne fără animale. Din cabinetul lui, privind biserica Cretzulescu fără s-o vadă, simţea că ceva în ordinea ancestrală fusese stricat şi că universul întreg alunecă într-un dezechilibru fără ieşire, în care nu se mai ştia cine e vînatul şi cine vînătorul. Oierul Ioan Marchitan din satul Valea Rea, ultima aşezare dinspre munte cum o iei pe valea Rîului Doamnei, a fost cel dintîi gata să mărturisească tuturor celor ce-ar fi stat să-l asculte că o arătare uriaşă, fără măsură în această lume, s-a dat la oi şi a rupt cinci mioare. Asta n-ar fi fost nimic neobişnuit, căci urs care să se dea la oi s-a mai văzut, numai că acesta era alb cu desăvîrşire, asemenea urşilor din pozele pentru *Fram, ursul polar*. Oamenii l-au certat pe oier pentru scornelile sale, şi mulţi i-au spus în faţă în zilele acelea că de frică a văzut el urs alb în Făgăraş. Numai una dintre bătrînele satului l-a crezut şi i-a dat sfat să-şi cresteze bîta de corn de trei ori la vîrf şi s-o farmece stropind-o de trei ori cu apă neîncepută, cum a rămas din vechime pentru dezlegare de fiară sălbatică.

A doua oară s-a arătat un urs alb devale, pe o pajişte unde luau masa la iarbă verde nişte rătăciti veniţi de la Bucureşti. Numai bine că ursul acesta a fost blînd ca un mieluşel, a mîncat dulceaţă, a lins pe obraji un copil, a ronţăit biscuiţi *Camelia* şi a tors ca un pisoi atunci cînd patru persoane l-au mîngîiat pe burtă. Firește că era la fel de uriaş, un urs polar nemaivăzut, adus în Carpaţi de un vînt străin. într-un interval de o săptămînă alte cinci apariţii aveau să ne alunge orice îndoială: în munţii aceştia există urşi polari. Au fost văzuţi lîngă hidrocentrală, lîngă fabrica de cherestea, pe Măgură, în satul pe jumătate părăsit Secături, precum şi lăngă baza militară de la Dragoslava. Toată lumea părea să descrie un urs înalt de aproape doi metri şi care, ridicat în doua labe, ar putea atinge patru metri. La paşii lui se cutremura pămîntul iar comportamentul lui părea bizar, trecînd brusc

de la infinită tandreţe la absolută sălbăticie. O asemenea ferocitate nu mai văzuseră munţii acestia de la Facerea Lumii. Atunci cînd începea să sfîşie, atacînd turmele, ucidea cu mult mai mult decît ar fi avut nevoie să mănînce, astfel încît după trecerea lui pajiştile arătau ca după război. Multă vreme s-a crezut că e vorba despre vreo lighioană scăpată de la circ ori de la o grădină zoologică, pînă cînd într-o seară bătrîna cea oarbă din satul Valea Rea a spus ceea ce numai ea vedea cu limpezime:

- Nu e vorba numai de un singur urs, ci de mai mulţi. Şi nu din întîmplare sunt aici, ci cu rost: să umple de viaţă munţii aceştia.

Asta se întîmpla pe vremea tristei istorii cu accidentul de la Cernobîl, la cîţiva ani dupa defrişarea Pădurii Roşii şi după ce floarea de colţ dispăruse fără de urma de pe Moldoveanu.

A trecut ceva timp pînă să umble zvonul despre încrucişările ce avuseseră loc la o staţie biologică siberiană între ursul carpatin şi cel polar, ale căror odrasle au fost lăsate de acum în libertate pentru adaptare şi studiu de comportament. Natura e mai surprinzătoare decît ne putem noi imagina. La scurt timp de cînd fuseseră zăriţi prima oară s-a aflat despre primul om sfîsiat de ursul uriaş, şi tot atunci despre prima casă aflată la marginea unui sat în care ursul alb a intrat în miez de zi şi a sfîşiat fiecare suflare vie, de la pui de găină la om.

Şi fu ordin să nu se împuşte sau ucidă vreunul. Se cerea locuitorilor să-şi păstreze calmul şi să aibă încredere în trupele de specialitate, a căror misiune e să apere totul, căci vieţile acestor creaturi costaseră mult. La lăsatul iernii zvonul spunea că ar fi unsprezece urşi, că nu hibernează niciodată şi că atunci cînd le e foame atacă întotdeauna, uitînd tandreţea zilelor de vara şi a pajiştilor cu turişti.

Primul dintre urşi fu omorît chiar de oierul Ioan Marchitan, în ograda lui, în miez de decembrie. La cercetarea care a urmat, s-a aflat că fiara atacase din spate şi fusese lovită o singura dată, în frunte, cu o bîtă de corn crestată la vîrf cu briceagul de trei ori şi care nu cîntărea cu totul mai mult de un kilogram. Ioan Marchitan nu a fost arestat, pentru că istoria lui nu suna deloc credibil şi alte dovezi nu existau. Blana ursului, din care el şi-ar fi făcut sarică, a fost reţinută pentru cercetări iar oierul a trebuit să semneze o declaraţie prin care mărturisea că urşi albi nu există şi că el nu i-a văzut niciodată.

Probabil vestea morţii celui dintîi urs alb a grăbit desfăşurarea vînătorii regale, pusă la cale după protocolul aşa-numit de tip european, rămas neschimbat de pe vremea regelui Filip al II-lea al Spaniei. Căci în tot acest timp preşedintele se interesase în repetate rînduri de soarta urşilor albi. Abia aştepta să se afle faţă în faţă cu unul dintre acesti gigantici urşi şi să-l devanseze în clasamentul suveranilor pe marele Filip al II-lea care ucisese într-o singura zi în pădurile Bavariei patru astfel de animale uriaşe. Vînarea unui singur exemplar aducea patru mii de puncte pe scara marilor maeştri ai vînătorii, dacă lovitura mortală era dată în condiţii naturale unui animal care a crescut în deplină libertate. înainte de această vînătoare care s-ar fi dorit să rămînă în istorie, alţi doi urşi albi fuseseră omorîţi de săteni în condiţii niciodată clarificate. Mai încolo, la jumătatea lui ianuarie, unul dintre urşi fu găsit înţepenit de ger pe Măgură cu ochii sticloşi şi aerul pierdut al vrăbiilor rătăcite în labirintul gerului.

După marea vînătoare nu a mai supravieţuit decît o ursoaică solitară care, în ciuda dimensiunilor ei enorme, avea un aer uşor debil. Era singurul dintre urşii albi care, în ciuda iernii, nu se comporta sălbatic. S-a refugiat, poate din instinct, la stîna Repedea. La început fu spaimă mare la vederea ei, dar cînd şi-au dat seama că e tot atît de blîndă pe cît de uriaşă, au lăsat-o în pace, aşa cum se cuvenea unui ultim supravieţuitor. învăţă repede să bea zer la fel ca şi cîinii, şi învăţă să nu calce mieii care începuseră să vadă lumina zilei la acel ceas de iarnă întîrziată. Cîinii se ghemuiau în blana ei şi-i ţineau de cald, iar berbecii o miroseau îndelung, neştiind ce-ar putea fi creatura aceea cu miros de femelă, înaltă pînă la cer. Şi se dovedi, în ultima noapte cu ger a iernii aceleia, că urşii aceştia, care nu hibernau şi nu trăiau nici unul dintre ritmurile naturii, încrucişare ce a dat o seminţie necuprinsă în arca bătrînului Noe, urşii acestia suferă cumplit de frig. Şi adevărat se mai povesteşte că muri de frig ultima descendentă a urşilor polari carpatini, în uimirea şi lipsa de întelegere a tuturor, sub ochii calzi ai mieilor ce miroseau întîiul lor ger, pe cînd umbra îndepărtată a regelui Filip al II-lea se rătăcise la ceas de iarna în inima munţilor Făgăraş.

respiro©2000 All rights reserved.
••• design: SGFXstudio •••